

PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
W ZESPOLE SZKÓŁ NR 5
im. ks. Jana Twardowskiego
w Rypinie
Rok szkolny 2021/2022

Program opracowany przez zespół w składzie:

Izabela Szymańska – psycholog

Renata Bojarska – pedagog

Agnieszka Milewska – nauczyciel

Marek Zdunek – przewodniczący Rady Rodziców

I. Wprowadzenie

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół nr 5 w Rypinie oparty został na hierarchii wartości wspólnie przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz Samorząd Uczniowski. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły i Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

W prowadzeniu wszelkich działań wychowawczych oraz profilaktycznych współpracuje cała społeczność naszej szkoły – dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, rodzice, pracownicy administracji i obsługi szkoły.

Zakładamy, iż wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie oraz w szkole, która w swojej działalności uwzględnia zarówno wolę rodziców, potrzeby rozwojowe dzieci, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły poza jej funkcją dydaktyczną jest dbanie o wszechstronny rozwój dzieci oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania uczniów w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej (w tym emocjonalnej i intelektualnej), społecznej i duchowej.

Proces wychowania angażuje wychowawcę (rodzica, nauczyciela, duszpasterza) i wychowanka (dziecko, nastolatka) pozostających w osobowej relacji opartej na wzajemnym szacunku i godności obu stron, współdziałających w osiąganiu celów wychowawczych i dzielących się odpowiedzialnością – wychowawca za tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z nich w celu realizacji zadań rozwojowych.

Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany przez działania z zakresu profilaktyki.

Profilaktyka rozumiana jest jako kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która równolegle obejmuje trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz ich indywidualnych możliwości psychofizycznych.

Opracowany został na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- obowiązujących aktów prawnych,
- dotychczasowych doświadczeń szkoły (analiza działań wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych w szkole),
- informacji wynikających z przeprowadzonej diagnozy środowiska szkolnego, środowiska lokalnego, obserwowanych zagrożeń,
- informacji uzyskanych od rodziców, nauczycieli, uczniów dotyczących głównych obszarów problemowych wymagających interwencji, zintensyfikowanych oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych.

Działania profilaktyczno – wychowawcze planowane są i systematycznie realizowane przez wszystkich pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i instytucjami lokalnymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego jest wspieranie dzieci oraz młodzieży w rozwoju, a także zapobieganie zachowaniom ryzykownym.

II. Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526),
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych,
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189),
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.),
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487),
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym

lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej,

- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783),
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957),
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249),
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022.
- „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Statut Zespołu Szkół nr 5 W Rypinie im. ks. Jana Twardowskiego.

III. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego oraz analiza potrzeb

Z przeprowadzonej analizy dokumentacji szkolnej, obserwacji uczniów, rozmów z uczniami, rodzicami oraz nauczycielami wynika, że z roku na rok wzrasta poziom bezpieczeństwa w naszej szkole. Uczniowie chętnie przychodzą do szkoły, czują się w niej bezpiecznie. Potrafią szukać wsparcia w sytuacjach trudnych. Uczniowie znają zasady bezpieczeństwa związane z profilaktyką COVID- 19 oraz znają podstawowe zasady zdrowego stylu życia. Zmniejszyła się również ilość uczniów palących papierosy oraz przyznających się do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi. W dalszym ciągu należy pracować nad motywacją uczniów do nauki, rozbudzaniem aktywności na polu edukacyjnym, społecznym. Wzmacniać należy kompetencje emocjonalno - społeczne uczniów oraz wspierać rodziców w ich roli wychowawczej poprzez wspólne oddziaływania względem dzieci, udzielanie rodzicom wsparcia oraz rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców. Zwiększoną uwagę i wsparciem należy objąć uczniów przejawiających symptomy trudności emocjonalnych. W dalszym ciągu należy pracować nad rozwijaniem umiejętności właściwego/bezpiecznego korzystania z narzędzi multimedialnych i informatycznych w związku z nieustannie rosnącym wśród młodzieży zjawiskiem nadmiernej aktywności elektronicznej (Internet, gry, media społecznościowe).

IV. Misja szkoły

Misją naszej szkoły jest kształcenie i wychowanie dzieci i młodzieży w duchu uniwersalnych wartości takich jak: prawda, szacunek, uczciwość, odpowiedzialność, wolność, tolerancja, wrażliwość na krzywdę innych, rzetelna praca.

Misją szkoły jest także kształtowanie postaw patriotycznych, miłości ojczyzny, poczucia wspólnoty lokalnej oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego. Istotne jest dla nas budowanie i rozpowszechnianie pozytywnego obrazu Szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

V. Sylwetka absolwenta szkoły

Głównym celem Zespołu Szkół nr 5 w Rypinie jest przygotowanie uczniów do możliwie jak najbardziej efektywnego i pełnego funkcjonowania w środowisku i życiu społecznym.

Absolwent Szkoły Podstawowej z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i autyzmem:

- zna i stosuje formy grzecznościowe,
- rozumie, że każdy człowiek jest osobą niepowtarzalną i wartościową,
- szanuje poglądy i przekonania innych,
- właściwie reaguje na poczucie winy i krzywdy,
- unika osób obcych, które mu zagrażają,
- wie, do kogo się zwrócić w sytuacji zagrożenia, rozumie, że reguły i przepisy są po to, aby ułatwiać ludziom życie i dawać poczucie bezpieczeństwa,
- wie, na czym polega prawidłowe żywienie i zdrowe nawyki,
- postępuje zgodnie z zasadami kultury zdrowotnej,
- przyjmuje właściwą postawę w środowisku szkolnym i rodzinnym,
- w codziennym życiu kieruje się uniwersalnymi wartościami, stara się żyć zgodnie z zasadami etyki i moralności,
- przestrzega przepisów prawa i zasad moralnych zgodnie z systemem wartości,
- wypełnia powierzone mu obowiązki,
- bierze odpowiedzialność za swoje czyny, przewiduje skutki działań,
- potrafi podejmować samodzielne decyzje i rozwiązywać problemy,
- ma poczucie własnej wartości, zna swoje mocne strony,
- potrafi radzić sobie z trudnościami, wie do kogo skierować się aby uzyskać pomoc,
- akceptuje aspekty własnego dojrzewania i rozwoju,
- przestrzega kultury języka,
- szanuje środowisko naturalne i wytwory pracy ludzkiej,
- nawiązuje współpracę z innymi ludźmi, potrafi pracować w zespole,

- ma poczucie odpowiedzialności za grupę, do której należy,
- ma poczucie tożsamości i dumy narodowej,
- ma poczucie przynależności regionalnej i narodowej,
- tworzy i uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, regionu, państwa,
- ma świadomość odmienności kulturowej innych narodów w Europie.

**Absolwent Szkoły Podstawowej
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym
oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi:**

- zna i stosuje formy grzecznościowe,
- potrafi określić własne potrzeby,
- dąży do zaspokojenia swoich potrzeb w sposób społecznie akceptowany,
- stara się żyć zgodnie z uniwersalnymi wartościami, kieruje się zasadami etyki i moralności,
- nie przejawia agresji w stosunku do innych osób i siebie,
- szanuje cudzą własność i mienie społeczne,
- ma poczucie przynależności do klasy, grupy rówieśniczej,
- współdziała w grupie,
- zna pojęcia „dom”, „rodzina”, zna swoje miejsce w rodzinie, oraz funkcje pełnione przez poszczególnych członków rodziny,
- szanuje przyrodę, wykazuje zachowania proekologiczne,
- dba o higienę i wygląd zewnętrzny,
- zna zdrowy styl życia,
- zna czynniki zagrażające zdrowiu,
- posiada umiejętności i nawyki związane z kulturą osobistą i estetyką otoczenia,
- identyfikuje się z płcią, akceptuje aspekty swojego dojrzewania i rozwoju,
- zna psychiczne, fizyczne i społeczne atrybuty dorosłości,
- nawiązuje poprawne kontakty społeczne, potrafi poprawnie zachować się w miejscach publicznych,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa, zna zasady BHP, stara się ich przestrzegać,
- ma poczucie przynależności regionalnej i narodowej,
- uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, regionu, państwa.

**Absolwent Szkoły Branżowej I stopnia
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim:**

- uczeń Szkoły Branżowej I stopnia w dalszym ciągu rozwija i doskonali cechy zawarte w sylwetce absolwenta szkoły podstawowej,
- dojrzałe i odpowiedzialnie traktuje swoją edukację,
- podejmuje samodzielne i odpowiedzialne decyzje,
- dostrzega swoją rolę w życiu społecznym,
- świadomie dąży do realizacji marzeń i celów.

**Absolwent Specjalnej Szkoły Przysposabiającej do Pracy
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym
oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi:**

- ma świadomość własnej tożsamości, akceptuje sam siebie,
- samodzielnie podejmuje decyzje, zgodnie z ustaloną hierarchią potrzeb,
- nawiązuje pozytywne relacje z ludźmi, także przeciwnej płci,
- zna i akceptuje psychiczne, fizyczne i społeczne atrybuty dorosłości,
- dba o własne zdrowie i zna czynniki zagrażające zdrowiu oraz sposoby unikania zagrożeń,
- umie poszukiwać pomocy w sytuacjach zagrożenia,
- stara się żyć zgodnie z uniwersalnymi wartościami, w swoim postępowaniu kieruje się zasadami etyki i moralności,
- zna i rozumie podstawowe prawa obywatelskie,
- uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, regionu, państwa,
- ma poczucie przynależności regionalnej i narodowej,
- bierze aktywny udział w życiu rodziny,
- dostrzega konieczność wykonania określonej pracy, zadania,
- posiada gotowość do podejmowania pracy, zna i przestrzega zasady BHP.

VI. Uczestnicy programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły

Dyrektor:

- stwarza warunki do realizacji procesu wychowawczo – profilaktycznego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami, stwarza im odpowiednie warunki do pełnego oraz harmonijnego rozwoju psychofizycznego,
- dba o właściwy poziom pracy opiekuńczej i wychowawczej szkoły,
- dba o zapewnienie prawidłowych, bezpiecznych warunków nauki i pracy,
- współpracuje z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem, Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji powierzonych im zadań,
- stwarza warunki do przestrzegania w szkole „Wytycznych MEiN, MZ i GIS” obowiązujących w okresie pandemii, zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- nadzoruje zgodność podejmowanych działań ze Statutem Szkoły, dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- kierują zespołem klasowym,
- analizują i rozwiązują bieżące problemy wychowawcze,
- wspierają rozwój uczniów i ich usamodzielnianie się,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- dbają o poczucie bezpieczeństwa i dobre relacje uczniów w klasie,
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia,
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów,
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno - pedagogicznej,
- przekazują rodzicom rzetelne informacje,
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów,
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają uczniom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji,
- współdziałają z dyrekcją, nauczycielami uczącymi w klasie, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pozostałymi specjalistami pracującymi z dziećmi,
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców do ścisłego współdziałania w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- wspierają rodziców w procesie wychowawczym, akceptują rodziców jako osoby, które mają decydujący wpływ na wychowanie dzieci,

- współdziałają z osobami i instytucjami pracującymi na rzecz dzieci i młodzieży: poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądem rodzinnym, policją,
- są członkami Zespołu Wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- poszerzają swoją wiedzę w zakresie kompetencji wychowawczych.

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych,
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania,
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu, demokracji,
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- dostosowują wymagania edukacyjne do indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią,
- realizują w toku swojej pracy treści i cele programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły.

Pedagog i psycholog:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki,
- diagnozują sytuacje wychowawcze w przedszkolu i szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu przedszkola, szkoły i placówki,
- udzielają uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,

- współpracują z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- współpracują z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- wspierają nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży,
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku przedszkolnym, szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspierają nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
 - a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki,
 - b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- współpracują z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- promują budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo – profilaktyczny,
- znają, akceptują i wspierają realizację zadań zawartych w programie profilaktyczno – wychowawczym szkoły,
- mają prawo do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one sprzeczne z prawami dziecka,
- wspierają dziecko i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- dbają o właściwe spędzanie czasu wolnego przez dzieci,

- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą swoją wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- informują o stanie zdrowia dziecka, przyczynach jego nieobecności, sytuacji bytowej i materialnej dziecka,
- zasięgają informacji na temat funkcjonowania swoich dzieci w szkole,
- uczestniczą aktywnie w życiu szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- uczestniczą w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w ankietach, sondażach, wywiadach.

Uczniowie:

- przestrzegają Szkolnego Kodeksu Postępowania Ucznia,
- współorganizują imprezy i akcje szkolne,
- znają wartości i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej,
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa,
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności,
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni,
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko,
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej,
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych.

VII. Główne cele wychowania i profilaktyki

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,
- 2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,

4) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu życia i istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału
- 9) w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 10) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach, doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i młodzieży,

- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania, nazywania i wyrażania własnych uczuć, emocji, potrzeb,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 6) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,
- 7) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 8) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

- 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
- 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i prowadzeniu zdrowego stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko podjęcia zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,

- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Cele szczegółowe:

1. Współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
2. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych, społecznych,
3. Promowanie zdrowego stylu życia, modelowanie postaw i zachowań prozdrowotnych oraz prospołecznych,
4. Działania wychowawcze zapobiegające uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży,
5. Współpraca z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
6. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
7. Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
8. Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
9. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
10. Wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, w tym bezpieczeństwa w Internecie, uczenie odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznych.
11. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole,
12. Wzmacnianie poczucia własnej wartości,
13. Kształtowanie i rozwijanie asertywnych postaw i zachowań uczniów,
14. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania oznak stresu oraz sposobów radzenia sobie z nim,
15. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach,

16. Wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych,
17. Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
18. Wskazywanie pożądanых wzorców zachowań,
19. Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej,
20. Wskazywanie konstruktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.

VIII. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach na poszczególnych etapach edukacyjnych

OBSZAR	KLASY I–III SZKOŁY PODSTAWOWEJ
Zdrowie – edukacja zdrowotna	• zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	• kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; • rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; • kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	• kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się; • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także

	poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości

	kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów; • przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach; • przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; • kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.
--	---

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV–VIII

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.	Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.	Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko i długoterminowych. Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.	Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.	Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. Rozwijanie samorządności.	Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron. Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).	Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.
--	--	---	--	--	--

Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka. Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania. Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.	Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.	Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.	Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych	Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. Rozwijanie poczucia	Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami	Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia	Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.

	technologii informacyjnych. Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.	osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu	agresywnymi. Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.	pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?	Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.
--	---	---	--	--	--

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w Szkole Branżowej I stopnia

OBSZAR	ZADANIA		
	Klasa I	Klasa II	Klasa III
	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA	SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA
Zdrowie — edukacja zdrowotna	Nabycie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych). Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju. Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji. Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. Intensywna dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną. Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.	Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu na własne życie. Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i u osób w swoim otoczeniu. Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem. Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych. Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami.	Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem a planowaną w przyszłości pracą. Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju. Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego. Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem. Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia); zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków. Dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.

Relacje — kształtowanie postaw społecznych	Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia. Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.). Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie. Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne. Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa).	Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron. Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał. Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu. Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska.	Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki. Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów z zastosowaniem negocjacji i mediacji. Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych — w celu rozwijania własnej kreatywności. Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.
Kultura — wartości, normy, wzory zachowań	Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły. Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość. Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji. Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.	Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw. Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalanie potrzeby bycia ambitnym. Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.	Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań. Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami. Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.

Bezpieczeństwo — profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych). Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych. Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów. Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.	Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych życiowych problemów. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno-gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.). Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań. Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu i mediów społecznościowych	Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji. Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych. Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd. Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.
--	--	--	---

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w Szkole Podstawowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

OBSZAR	ZADANIA
Zdrowie — edukacja zdrowotna	• uczy się dbałości o zdrowie — różnicowania pojęć: „człowiek zdrowy”, „człowiek chory”; • uczy się przestrzegania zasad higieny — mycia rąk, mycia owoców i warzyw, korzystania z czystych naczyń itd.; • uczy się dobierania produktów spożywczych do poszczególnych posiłków; • poznaje i przestrzega zasad zdrowego trybu życia; • uczy się dbałości o odpowiednią pozycję podczas pracy oraz dobre oświetlenie; rozumienie znaczenia snu oraz odpoczynku; • rozumie konieczność przeprowadzania badań profilaktycznych — wizyta u lekarza pierwszego kontaktu, stomatologa, ginekologa itp. — uczy się określania własnych mocnych stron i trudności;
Relacje — kształtowanie postaw społecznych	• rozumie i nazywa relacje i więzi między członkami rodziny; • przestrzega zasad panujących w rodzinie; • przestrzega zasad panujących w klasie; przestrzega norm współżycia w grupie; • uczy się współuczestnictwa i współpracy podczas zabawy i zajęć; • poznaje sąsiadów, znajomych rodziny i ich role społeczne; • poznaje i korzysta z miejsc użyteczności publicznej; • poznaje organizacje społeczne działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami; • przyswaja język i doskonali rozwój mowy; • uczy się porozumiewania w formie dialogu; poznaje zasady prowadzenia rozmowy; • uczy się komunikowania z zastosowaniem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji — AAC: gesty, mimika, zdjęcia, obrazy, znaki przestrzenno-dotykowe, symbole, pismo, urządzenia i oprogramowanie wspomagające komunikację (dla uczniów niekomunikujących się werbalnie lub ze znacznymi ograniczeniami w tym zakresie); • bierze udział w wydarzeniach klasowych i szkolnych, także z zastosowaniem urządzeń głosowych — prostych komunikatorów, urządzeń wysokiej technologii; • uczy się i doskonali wyrażanie własnego zdania; • uczy się stosowania form grzecznościowych i komplementów w życiu codziennym; • uczy się wyjaśniania swojego zachowania i mówienia o planach;

Kultura — wartości, normy, wzory zachowań	• bierze udział w świętach i tradycjach rodzinnych; • przestrzega kultury życia codziennego; • uczy się korzystania z ośrodków i instytucji kultury; • uczy się właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach (teatr, kino, muzeum, wystawy, koncerty itp.); • uczy się udziału w różnych formach twórczości (formy parateatralne, muzykowanie, zajęcia plastyczne, imprezy itp.); • rozumie przynależność do kraju, regionu, narodu; • poznaje region, tradycje, obyczaje; • bierze udział w lokalnych świętach i uroczystościach;
Bezpieczeństwo — profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• uczy się dostrzegania czynników i sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu (w tym także zagrożeń ze strony innych osób, używania alkoholu, środków odurzających); • uczy się i doskonali umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych (dotyczących siebie i innych); • poznaje odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludzi (Straż Pożarna, Policja, Wojsko Polskie, Straż Miejska, pracownicy ochrony); • poznaje i korzysta z ważnych numerów alarmowych; • uczy się zachowania bliskości i dystansu w relacjach z innymi ludźmi; • uczy się prawidłowego zachowywania się w środkach komunikacji; • poznaje nietypowe i nagłe sytuacje, które mogą się zdarzyć w domu, szkole, na ulicy, w innych miejscach; • uczy się przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas posługiwania się różnymi urządzeniami w domu i w szkole; • uczy się rozpoznawania i rozumienia znaków drogowych, symboli, oznaczeń w różnych miejscach itp.

**Treści wychowawczo - profilaktyczne do realizacji
w Szkole Przysposabiającej do Pracy dla uczniów z niepełnosprawnością
intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów
z niepełnosprawnościami sprzężonymi.**

OBSZAR	ZADANIA
Zdrowie — edukacja zdrowotna	• rozumie własną niepełnosprawność i ograniczenia z niej wynikające; • doskonali umiejętność wyboru odzieży i ubierania się adekwatnego do sytuacji, pogody; • akceptuje zmiany i ma szacunek dla własnego ciała; • doskonali umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć; • doskonali umiejętności oceny własnych kompetencji; • doskonali umiejętności dbania o zdrowy styl życia; • rozumie konieczność wykonywania badań profilaktycznych(badania okresowe, wizyty u stomatologa, urologa, ginekologa); • uczy się radzić sobie z problemem chorób i śmierci bliskich osób, przeżywać żałobę; • uczy się radzić sobie ze stresem; • uczy się być asertywnym;
Relacje — kształtowanie postaw społecznych	• doskonali umiejętność nawiązywania relacji z innymi ludźmi; • uczy się nawiązywania właściwych relacji z płcią przeciwną: koleżeństwo, przyjaźń, zakochanie, związek; • rozumie sytuację małżeństwa, w którym występuje niepełnosprawność; • poznaje zasady sprawowania opieki nad dzieckiem; rozumie, co oznacza odpowiedzialne rodzicielstwo; • doskonali umiejętność aktywnego udziału w życiu rodziny; rozumie konieczność budowania wokół siebie kręgu wsparcia — grupy przyjaznych osób (sąsiedzi, dalsza rodzina, rówieśnicy, znajomi, rodzina itd.); • doskonali umiejętność współpracy z innymi osobami; • rozumie sytuacje utrzymania bliskości lub dystansu w relacjach z innymi; • doskonali umiejętność pomagania sobie i innym; • uczy się wykonywania pracy charytatywnej/wolontariackiej

	uczy się prowadzenia życia towarzyskiego;
Kultura — wartości, normy, wzory zachowań	- odkrywa siebie jako osobę dorosłą; - kształtuje świadomość własnej tożsamości; - uczy się elementów kultury osobistej — wygląd zewnętrzny, higiena osobista, odpowiednie zachowanie się w różnych sytuacjach; - rozumie rolę ucznia jako osoby dorosłej w szkole przysposabiającej do pracy; — rozwija swoje zainteresowania; - uczy się odróżniania marzeń realnych od nierealnych; - dalej poznaje własny region, kulturę, tradycje regionalne, organizacje i instytucje działające na danym terenie; - rozumie ważne wydarzenia w rodzinie, miejscu zamieszkania, kraju, uczestniczy w tych wydarzeniach; - uczy się utożsamiania z własnym krajem; - uczy się określania planów na przyszłość; - doskonali umiejętność organizowania sobie czasu wolnego; - doskonali umiejętność poprawnego zachowania się w miejscach publicznych; - doskonali umiejętność dokonywania wyborów w różnych sytuacjach życiowych; - stosuje się do zasad savoir-vivre'u (odpowiednie zachowanie w różnych sytuacjach, postawy wobec innych osób); - rozpoznaje i nazywa własne potrzeby i oczekiwania w odniesieniu do pracy; - uczy się wskazywania swoich mocnych i słabych stron w sytuacji pracy; - uczy się określania swoich preferencji (zainteresowań) i predyspozycji zawodowych, doskonali umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej; - poznaje znaczenie pracy w życiu człowieka;
Bezpieczeństwo — profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	- doskonali umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych; - uczy się odróżniania fikcji od rzeczywistości — świat kina, teatru, literatury, gier komputerowych; - poznaje prawa, w tym uprawnienia osób z niepełnosprawnościami do korzystania z systemu wsparcia społecznego; - poznaje obowiązki wobec prawa; - doskonali umiejętność radzenia sobie w sytuacjach groźnych i trudnych; - poznaje zasady bezpieczeństwa w kontaktach z innymi ludźmi, nawiązywanych za pomocą Internetu i innych nowych technologii; - uczy się orientacji w przestrzeni bliższego i dalszego środowiska; - rozwija i doskonali umiejętność korzystania z transportu publicznego; - uczy się samodzielności w dorosłym życiu;

IX. Szczegółowe cele i zadania wychowawczo – profilaktyczne do realizacji w roku szkolnym 2021/2022

Program Wychowawczo - Profilaktyczny w Zespole Szkół nr 5 im. ks. Jana Twardowskiego dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Tworzy on spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Wychowawcy klas realizują zadania zawarte w programie na godzinach z wychowawcą, a nauczyciele - na zajęciach edukacyjnych.

Program wychowawczo- profilaktyczny obejmuje również wytyczne polityki oświatowej państwa zaplanowane na rok szkolny 2021/2022:

1. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych *wychowanie do życia w rodzinie* oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego.
2. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.
3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych. Szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych.
4. Podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa. Roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.
5. Wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności – rozwój umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej, w tym uczeniu się dorosłych.
6. Wzmocnienie edukacji ekologicznej w szkołach. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.

**KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH,
OBYWATELSKICH I PATRIOTYCZNYCH**

Zadania	Cele	Formy i sposób realizacji	Osoba odp. Termin
Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym	Rozwijanie samorządności uczniów. Uczenie zasad demokracji.	Udział w pracach Samorządu Szkolnego i klasowego.	Opiekun SU
	Rozwijanie postawy tolerancji wobec innych osób - niepełnosprawnych, starszych, odmiennych kulturowo itp.	Światowy Dzień Życzliwości 21.11 Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych 3.12	Wychowawcy
	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły – w tym poznanie i respektowanie praw i obowiązków ucznia.	Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka -20.11 Statut Szkoły Godziny wychowawcze, zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne	Wychowawcy Nauczyciele
	Integracja uczniów w zespole klasowym i społeczności szkolnej.	Zajęcia integracyjne, imprezy integracyjne, uroczystości, wyjazdy.	Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Psycholog
	Udział uczniów w akcjach, imprezach organizowanych przez szkołę.	Reprezentowanie szkoły w czasie uroczystości lokalnych.	Wychowawcy
	Uczenie działania zespołowego, tworzenie klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i ich rozumienia.	Zajęcia warsztatowe rozwijające umiejętność skutecznej komunikacji, praca metodami aktywizującymi, w tym metodą pracy w grupie.	Wychowawcy Nauczyciele Psycholog Pedagog

	Udział uczniów w konkursach, zawodach sportowych i innych formach prezentacji własnych umiejętności, wiedzy. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów.	Udział w lekcjach muzealnych, w konkursach, zawodach sportowych. Prezentacja wyników konkursów na apelu, na gazetkach szkolnych. Konkursy czytelnicze	Nauczyciele Nauczyciele Beata Piechowiak
Wspieranie indywidualnego rozwoju uczniów	Rozpoznawanie zainteresowań i predyspozycji uczniów. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych. Rozwijanie umiejętności asertywnych. Kształtowanie postawy empatii. Wspieranie w budowaniu systemu wartości – przygotowywanie do rozpoznawania i uwewnętrzniania podstawowych wartości. Rozwijanie umiejętności skutecznego i efektywnego uczenia się – wdrażanie do odpowiedzialności za własną edukację	Koła zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne W czasie zajęć lekcyjnych, godzin wychowawczych, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno - społeczne Imprez szkolnych, Zapoznanie uczniów z wymaganiami edukacyjnymi danego przedmiotu, z formami pracy na	Wychowawcy Nauczyciele Psycholog Pedagog Nauczyciele przedmiotów Wychowawcy Psycholog Pedagog

		lekcji i w domu , sposobami notowania, technikami uczenia się, wykorzystywania różnych źródeł, doskonalenie metod i technik uczenia się: w ramach zajęć z wychowawcą, pomoc w planowaniu nauki, zarządzaniu zasobami oraz radzeniu sobie ze stresem w ramach indywidualnych spotkań z psychologiem i pedagogiem	
Kształtowanie prawidłowej postawy uczniów wobec pracy, w aspekcie motywacji , kompetencji i zaangażowania w pracę.	Pomoc w wyborze drogi zawodowej, odpowiedniej pracy oraz w rozwijaniu zdolności i umiejętności do wykonywania danej pracy. Wsparcie uczniów pomocą doradcy zawodowego, w tym prowadzenie zajęć grupowych i indywidualnych konsultacji.	Wycieczki do zakładów pracy, biura pracy. Nawiązanie kontaktu z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych i instytucjami promującymi aktywizację zawodową.	Doradca zawodowy, Pedagog, Psycholog

Kształtowanie poczucia przynależności do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej, miłości do ojczyzny, kultywowania tradycji	Kulturalne zachowanie się w miejscach Pamięci Narodowej, w czasie uroczystości szkolnych, w kościele i na cmentarzu. Dbanie o odpowiedni strój w czasie świąt szkolnych, akademii. Kultywowanie tradycji szkolnej. Organizacja i aktywny udział w uroczystościach o charakterze rocznicowym i patriotycznym, opieka nad miejscami pamięci narodowej, pamięć o poległych w czasie II wojny światowej. Uroczyste obchody świąt narodowych i szkolnych.	Godziny wychowawcze, zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne, uroczystości szkolne i klasowe, wyjścia.	Wychowawcy Nauczyciele historii, języka polskiego
Poznanie i poszanowanie historii oraz zaznajamianie z kulturą regionu	Zdobywanie, pogłębianie wiedzy o własnej miejscowości, regionie, kraju. Poznanie historii i tradycji własnej rodziny i jej związków z historią regionu. Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu wspólnoty lokalnej, imprezach regionalnych. Organizowanie imprez na rzecz Szkoły i środowiska.	Zajęcia dydaktyczne Wycieczki, tematyczne lekcje wychowawcze, Organizacja imprez, uroczystości szkolnych oraz aktywne w nich uczestnictwo	Wychowawcy Nauczyciele historii
Współpraca z Rodzicami oraz wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.	Włączenie rodziców do pracy przy realizacji zamierzeń wychowawczych: Udział rodziców w tworzeniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i innych dokumentów	Konsultacje z rodzicami i ich oczekiwania odnośnie pracy wychowawczej i profilaktycznej.	Dyrektor Wychowawcy Dyrektor

	Udział w uroczystościach, imprezach szkolnych, klasowych; Współpraca z rodzicami w planowaniu działań wychowawczych oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów dziecka. Przekazywanie rodzicom informacji na temat metod oddziaływań wychowawczych. Przekazywanie rodzicom wiedzy na temat przyczyn i istoty niepowodzeń dydaktycznych- wskazówki do pracy w domu z dzieckiem. Wspieranie rodziców w procesie wychowawczym zgodnie z ich potrzebami oraz rolą szkoły w tym zakresie.	Konsultacje z rodzicami podczas wywiadówek oraz indywidualnych spotkań Indywidualne konsultacje dla rodziców, mediacje rodzinne w sytuacjach tego wymagających, spotkania dla rodziców dotyczące rozwijania ich umiejętności wychowawczych, spotkania grupy wsparcia dla rodziców, lekcje wychowania do życia w rodzinie	Wychowawcy Psycholog Pedagog N-le Przedmiotów Dyrektor Psycholog Pedagog Wychowawcy Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
Działalność charytatywna, wolontariat	Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka. Umożliwienie uczniom niesienia pomocy słabszym w różnych sytuacjach szkolnych i życiowych.	Udział w akcjach organizowanych przez szkołę. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i fundacjami działającymi na rzecz potrzebujących	Opiekun SU Wychowawcy Nauczyciele

Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.	Przybliżenie uczniom problematyki konieczności ochrony środowiska naturalnego. Ukazanie wpływu codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego. Uwrażliwienie na związek degradacji środowiska ze zdrowiem człowieka. Wskazanie na sposoby dbania o przyrodężywioną i nieożywioną.	Realizacja programów ekologicznych. Udział w akcjach np.: Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, zbiórka surowców wtórnych, porządkowanie terenu przyszkolnego w ramach godzin wychowawczych. Praca koła przyrodniczego. Organizowanie zajęć w terenie. Organizacja szkolnych konkursów ekologicznych. Pogadanki tematyczne.	Wychowawcy Nauczyciele
---	--	---	---------------------------

WYCHOWANIE PROZDROWOTNE

Zadania	Cele	Formy i sposób realizacji	Osoba odp. Termin
Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu	Edukacja prozdrowotna w związku z pandemią koronawirusa.	Dostarczanie informacji uczniom na temat zasad przestrzegania higieny i stosowania się do panujących obostrzeń sanitarnych. Współpraca w tym zakresie z Rodzicami. Systematyczne utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych przyjętych na czas epidemii COVID-19	Wychowawcy N-l biologii Psycholog Pedagog
	Wspieranie uczniów u których rozpoznano problemy emocjonalne, w tym objawy depresji lub obniżenia kondycji	Indywidualne rozmowy wspierające z uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu dalszych	Wychowawcy Psycholog Pedagog

	psychicznej	działań oraz dalsze postępowanie według ustaleń.	
	Poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej (w tym pandemii koronawirusa) na funkcjonowanie w sferze społecznej, emocjonalnej oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą	Lekcje wychowawcze, zajęcia z psychologiem i pedagogiem	Pedagog Psycholog Wychowawcy
	Odbudowywanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie rówieśniczej w sytuacjach tego wymagających	Lekcje wychowawcze – gry i zabawy integracyjne, rozmowy, warsztaty	Wychowawcy Psycholog Pedagog
	Korygowanie wad budowy, postawy. Korygowanie wad wymowy.	Realizacja zajęć z gimnastyki, Zajęcia logopedyczne	N-le wych. fiz. Logopeda
	Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie. Zwracanie uwagi na utrzymanie higieny ciała. Dbanie o schludny wygląd zewnętrzny.	Lekcje przedmiotowe i zajęcia realizujące edukację zdrowotną. Pogadanki na godz. wychowawczych	Wychowawcy N-l biologii
	Cykl zajęć „Promocja zdrowego stylu życia”	Zajęcia warsztatowe w klasach uświadamiające wartości zdrowego stylu życia.	Psycholog Pedagog
	Kształtowanie sprawności fizycznej, odporności. Uświadomienie roli i znaczenia sportu.	Lekcje wychowania fizycznego i zajęcia SKS. Organizowanie zajęć w terenie, wycieczek pieszych,	N-le wych. fiz.

Higiena osobista. Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych.	Wpajanie nawyku rozwijania własnych predyspozycji w zakresie dyscyplin sportu.	rowerowych. Prowadzenie zajęć wychowania komunikacyjnego.	Pedagog Wychowawcy, N-l biologii
	Zachowanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i ulicach ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczną drogę do szkoły.	Na godzinach wychowawczych	
	Kształtowanie nawyków higienicznych, dbanie o schludny wygląd. Uświadamianie uczniom zagrożeń wynikających z zawierania przygodnych znajomości i kontaktów seksualnych.	Spotkania z pielęgniarką szkolną Pogadanki w klasach	

PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ

Zadania	Cele	Formy i sposób realizacji	Osoba odp. Termin
Kształcenie postaw odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne	Zaznajamianie z przepisami BHP, drogami ewakuacyjnymi w szkole, przypomnienie zasad korzystania z pomieszczeń szkolnych i dbałości o bezpieczeństwo w szkole- w tym nowe zasady funkcjonowania szkoły w okresie zagrożenia pandemią/pandemii	Lekcje z wychowawcą, apele, pogadanki,	Wychowawcy Dyrektor Koordynator ds. BHP
	Zaznajamianie i systematyczne przypominanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach, podróżowania, nawiązywania znajomości, wypoczynku letniego i zimowego itp.		
	Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpoczynku między		

	lekcjami. Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole. Eliminowanie zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi uczniów.	Warsztaty profilaktyczne realizowane przez specjalistów zapraszanych do placówki	Psycholog Pedagog
Kształtowanie nawyków świadomego i roztropnego korzystania w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych	Zaznajamianie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych (telefonów komórkowych, tabletów, itp.) Uświadamianie zagrożeń wynikających z nadużywania komputera, Internetu, telefonu komórkowego, telewizji Przeciwdziałanie agresji w sieci: kształtowanie postaw asertywnych, popularyzacja wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej normującej relacje społeczne w Internecie	Pogadanki, prezentacje multimedialne, lekcje wychowawcze	N-le informatyki Pedagog Psycholog Wychowawcy
Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i reagowania na zagrożenia cywilizacyjne w kontekście dbałości o własne zdrowie i bezpieczeństwo	Popularyzacja wiedzy na temat zagrożeń cywilizacyjnych, rozwijanie nawyków sprzyjających zdrowiu fizycznemu i psychicznemu	Egzekwowanie procedur funkcjonowania Szkoły podczas epidemii i w czasach zagrożenia epidemicznego, edukacja w zakresie zagrożeń cywilizacyjnych na lekcjach przedmiotowych, w toku realizacji podstawy programowej przez nauczycieli przedmiotów , podczas zajęć warsztatowych dot. zdrowego	Nauczyciele, Wychowawcy Pedagog Psycholog

Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych	Kształtowanie prawidłowych zachowań w sytuacjach niebezpiecznych, takich jak: burze, pożar, atak terrorystyczny Kształtowanie gotowości i umiejętności udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.	stylu życia Apel	Wychowawcy Opiekun SU
Zapobieganie podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych typu: - palenie tytoniu - używanie alkoholu - używanie środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy, - nadużywanie leków	Kształtowanie nawyków przeciwstawiania się zagrożeniom (nikotynizm, alkoholizm, narkomania, dopalacze i inne substancje psychoaktywne). Ukazywanie wpływu środków odurzających na życie i zdrowie człowieka. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania czynników ryzyka.	Zajęcia warsztatowe, realizacja Programów prof. Współpraca z Sanepidem, PCK, -materiały edukacyjne	Pedagog Psycholog
Wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych	Propagowanie wiedzy o społecznych mechanizmach wywierania wpływu i konstruktywnych sposobach radzenia sobie z nimi.	Negocjacje, mediacje	Psycholog Pedagog
Propagowanie wiedzy podnoszącej efektywność działań profilaktycznych.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, opiekunów. (zażywanie substancji psychoaktywnych, dopalaczy, narkotyków, palenie papierosów)	Aktywne uczestniczenie w lokalnych i krajowych akcjach edukacyjnych, Współpraca z osobami i instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień.	Koordynator WDN Dyrektor
Pedagogizacja rodziców i nauczycieli	Organizowanie szkoleń dla uczniów, rodziców i nauczycieli		

Opieka zdrowotna i pomoc socjalna	Organizowanie dożywiania na terenie szkoły.		Pedagog
	Opieka po lekcjach w świetlicy szkolnej- pomoc w nauce.		N-le świetlicy
	Troska o higienę osobistą dzieci. Przeglądy czystości.		Pielęgniarka
	Organizowanie akcji charytatywnych na terenie szkoły, „Szlachetna paczka” „Góra Grosza”		Opiekun SU
	Współpraca z PPP w Rypinie, Lipnie		Pedagog
Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami.	Współpraca z Policją		Psycholog
	Współpraca z Sądem Rodzinnym w Rypinie Współpraca z PCPR		

X. Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym.

Ewaluacja programu dokonywana będzie na zakończenie każdego roku szkolnego. Bieżący monitoring i roczna ewaluacja pozwala na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych.

Narzędzia monitorujące:

obserwacja zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian, rozmowy z uczniami i z rodzicami, analiza wytworów uczniów, dokumentów szkolnych, wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

Narzędzia ewaluacyjne:

informacje udzielane przez nauczycieli, uczniów i rodziców, informacje uzyskane podczas spotkań z rodzicami, ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli, obserwacja i ocena zachowań.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Zespołu Szkół nr 5 w Rypinie został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców, Radę Pedagogiczną oraz Samorząd Uczniowski. W dniu 14.09.2021r. Program Wychowawczo – Profilaktyczny Uchwałą Rady Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną został zatwierdzony do realizacji na rok szkolny 2021/2022.